

ת"פ 24531/06/21 - מדינת ישראל - תביעות נגב נגד קובי אסרף - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 24531-06-21 מדינת ישראל נ' אסרף

בפני כבוד השופטת אחינעם צוריאל

בעניין: מדינת ישראל - תביעות נגב
ע"י ב"כ עו"ד עדי יזרעאלי

המאשימה

נגד

קובי אסרף - בעצמו

ע"י ב"כ עו"ד סוף פטישי ממשרדו של עו"ד עלי אבו לבן

הנאשם

הכרעת דין

תמצית כתב אישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). על פי המפורט בכתב האישום, ביום 20.8.20 התקשר הנאשם למלכה כהן, קצינת ביקור סדיר (להלן: המתלוננת), ואיים עליה בפגיעה שלא כדין בגופו של אחר, באומרו: "**אני אבוא להפוך שולחן כי זאת השפה שאתם מבינים. תדאגי שהוא ילמד בדרכא אם לא אני עולה איתו לקומה הגבוהה ואני והוא נתאבד, אני אשרוף אותו ואת עצמי**", וזאת במטרה להפחידה ולהקניטה.

תשובת הנאשם לאישום

2. במענה אשר הוגש ביום 7.5.22 הכחיש הנאשם את המיוחס לו בכתב האישום. הנאשם אישר כי התקיימה שיחה בינו לבין המתלוננת אודות שיבוצו של בנו בבית הספר. בשיחה זו הביע הנאשם את חוסר שביעות רצונו מהשיבוץ של בנו, וזאת באופן לגיטימי וכאב שדואג לענייני בנו. הנאשם הכחיש כי אמר למתלוננת דברי איום, לרבות האמרות המצוטטות בכתב האישום.

ראיות הצדדים

3. בהסכמת הצדדים הוגשו הודעת הנאשם מיום 21.8.20 -סומנה ת/1, מזכר בעריכת השוטרת מיטל ברגר מיום עמוד 1

3.9.20 - סומן ת/2, וכן מסמך דיווח לפקיד סעד - אשר סומן ת/3.

4. עדת התביעה מס' 2, הגב' מלכה כהן, העידה בפני בית המשפט. בעדותה העידה כי היא קצינת ביקור סדיר בעיריית נתיבות מזה 5 שנים, ובמסגרת תפקידה מדריכה ומלווה הורים ונערים למסגרות חינוכיות על מנת שכל הילדים ישלימו 12 שנות לימוד. העדה מסרה כי היא מכירה את משפחתו של הנאשם, לאחר שזו עברה מקרית מלאכי לנתיבות לפני מספר שנים. העדה תיארה בעדותה את התהליך המורכב למציאת מסגרת חינוכית עבור בנו הבכור של הנאשם, במסגרתו עמדה בקשר רציף עם הנאשם ובת זוגו. העדה ציינה כי מדובר בזוג הורים מאוד אכפתי ומאד מעורב. העדה העידה כי אף הייתה בביקור בית בבית המשפחה וזיהתה כי הקשר של ההורים עם הילדים טוב. לדברי העדה, ההצלחה הלימודית של הילדים עמדה בראש מעייניו של הנאשם, והא ביקש למצוא לבנו מסגרת חינוכית שתיתן מענה לצרכים של בנו כילד מאובחן. לאחר אירוע אלימות שחוזה הבן בבית הספר בו למד, המשפחה הייתה נחושה להעביר את הבן למסגרת חינוכית אחרת. לדברי העדה לאחר שעדכנה את האם כי הבן לא עבר את מבחן הקבלה לבית הספר בו רצתה המשפחה לשבצו התקשר אליה הנאשם:

"פתאום צעקות שלא הבנתי מי מדבר איתי ואז הוא אמר לי זה קובי אבא של רז, הוא היה היסטרי לחלוטין, אמרתי לו קובי מה קרה? הוא אמר לי לא, הוא יכנס לדרכא ואם לא יכנס אני אהפוך שולחנות. מתוך כל הכעס שלו אמרתי בציניות שהוא לא יוכל להיכנס כי הדלתות נעולות. הוא אמר לי את תכניסי אותו לדרכא בצרחות כל הזמן אמרתי לו מה קרה לך קובי? הוא אמר לי שאם לא יכנס לדרכא אני אקח את הילד ואנחנו נתאבד, אני אשרוף את עצמי, אני אשרוף אותו והוא צרח והיה באנרגיות של צרחות שלא הצלחתי להשחיל מילה. אני כן זוכרת שאמרתי לו קובי תירגע וחזרתי על זה 20 פעם. בסוף אמרתי לו, תראה, עם הצעקות האלה אני נאלצת לנתק וניתקתי." (עמ' 7 מש' 30 - עמ' 8 ש' 4 לפרוטוקול)

עוד העידה העדה כי בהתאם לנוהל דיווח למנהלה הישיר על האירוע. לדבריה, בשיחה עם המנהל הבהירה כי היא מאד מופתעת מסגנון הדיבור, אך מנהלה קבע כי יש להגיש תלונה במשטרה. העדה מסרה כי הייתה מאוד מדויקת בתלונתה, ואף מסרה רקע כללי אודות המשפחה. כמו כן ציינה כי לא חשה מאוימת, והגישה תלונה כי זה הנוהל וחלה עליה חובת דיווח.

בחקירתה הנגדית שבה העידה והבהירה כי לא חשה מאוימת וכי לא סברה כי הנאשם מסוכן. עם זאת הדגישה כי הנאשם **"השתמש במילים מאיימות"** (עמ' 9 ש' 1 לפרוטוקול). העדה ציינה כי דבריו של הנאשם נבעו מתוך מצוקה. לדברי העדה מסרה את עדותה במשטרה שבועיים לאחר האירוע וייתכן שלא דייקה במילים שייחסה לנאשם. עם זאת הדגישה כי **"אם אמרתי את זה לא המצאתי את זה כנראה שהוא אמר את זה"** (עמ' 9 ש' 31 לפרוטוקול). כמו כן, לדברי העדה **"בתי האמא התקשרה אליי אחרי שהמשטרה הגיעה, היא לא הייתה נוכחת, ואמרה לי 'מלכה באמת קובי איים על הילד את חושבת שהוא ישרוף את הילד?' אמרתי לה תראי חד משמעית לא, אני לא חושבת שהוא יעשה את זה."** (עמ' 9 ש' 32 לפרוטוקול). אף בהמשך חקירתה הנגדית שבה והדגישה **"אם הדברים נאמרו בעדות המשטרה אז זה מה ששמעתי. האם האבא התכוון לזה? אמרתי גם לאמא שאם הייתי חושבת שהוא יעשה את זה אותו רגע הייתי הולכת ועומדת שם עם שוטר. חד משמעית הוא אמר את זה בלהט הדברים אך הדברים נאמרו."** (עמ' 10 ש' 5-8 לפרוטוקול). עדותה של העדה במשטרה הוגשה כראיה מטעם ההגנה וסומנה נ/1.

5. עדת התביעה מס' 1, בת אורן אסרף, העידה בפני בית המשפט. חלף עדות ראשית הוגשה הודעתה של העדה במשטרה מיום 21.8.20, למחרת האירוע, וסומנה **ת/4**. בהודעתה מסרה העדה כי ידוע לה שלבעלה היה ויכוח עם הקב"סית. לדבריה לא הייתה לידו אך **"הוא סיפר לי שהוא כעס שלא מוצאים לבן שלנו...בית ספר והאשים אותה שאם הבן שלנויסתובב ברחובות זה יהיה על מצפונה..."** (ת/4 - עמ' 1 ש' 5-6). עוד מסרה כי הם רצו להוציא את הילד מבית הספר באופקים שכן בית הספר לא התאים לו. העדה הדגישה בהודעתה במשטרה כי לה לא היה ויכוח עם הקב"סית. כאשר נשאלה האם מודעת לדברים שאמר הנאשם למתלוננת, השיבה **"לא הכל, משהו שהוא ישבור את המשרד משהו כזה, הוא אמר לי שהוא אמר את זה כי הוא כעס"**. (ת/4 - שם, ש'17). בהמשך שבה ואמרה **"אני לא שמעתי את זה, אני רק הבנתי ממנו שהוא ישבור את המשרדים"** (ת/4 - עמ' 2 ש' 25). עוד הוסיפה העדה כי מערכת היחסים של הנאשם איתה ועם הילדים מצוינת, מעולם לא היה אלים כלפיה, **"לקובי יש לב טוב ולא מסוגל לפגוע בזבוב"** (ת/4 - עמ' 2 ש' 19).

בחקירתה הנגדית הסבירה העדה כי בעדותה במשטרה לא זכרה במדויק את הדברים שמסר לה הנאשם שכן זומנה למשטרה כשבוע וחצי לאחר האירוע, וזאת על אף שהודעתה נגבתה למחרת האירוע נשוא כתב האישום. העדה העידה כי זכרה שהוא אמר לה **"או שהוא ישבור או רק ששברים אתם מבינים"** (עמ' 12 ש' 15-16 לפרוטוקול). לדבריה, **הנאשם** אמר לה שכעס קצת כשדיבר עם המתלוננת ואף הרים את הקול, ושהוא אמר לה **"שאתם מבינים רק שאנשים באים ושברים דברים ומתנהגים באלימות ואז רק הם מקבלים טיפול כמו שצריך"**. (שם, ש' 18-20). לדבריה, אמרה לחוקר בערך את מה שהיא זוכרת. **"מה שהוא אמר שרק שמגיעים למשרד ושברים דברים אז מקשיבים. משהו בסגנון הזה"**. (עמ' 13 ש' 3-4 לפרוטוקול).

גרסת הנאשם

6. בהודעת הנאשם מיום 21.8.20 **(ת/1)**, טען כי לא אמר למתלוננת שישרוף את הבן שלו ויתאבד **"יכול להיות שאמרתי שאני אתאבד איתו אבל לא לשרוף ואמרתי את זה מתוך כעס, אין לי שום כוונה לממש את זה חס וחלילה"**. (ת/1 - עמ' 2 ש' 6-7). לדבריו, המתלוננת היא כמו אמא בשבילו. הנאשם מסר בחקירתו, כי השיחה עמה התחילה בצורה יפה, אך במהלך השיחה התעצבן, וזאת בניגוד לגרסת המתלוננת שהעידה כי השיחה התחילה בצעקות. לדבריו **"זה לא שצרחתי זה הטון דיבור שלי, אמרתי שאת, הכוונה מלכה, עד ה-1.9 תדאגי לבן שלי וזה לא מעניין אותי, אח"כ אתם מצפים שהופכים שולחנות וכל מיני דברים כאלה ורק אז אנשים מתעוררים אמרתי את זה משגעון וכעס, אין לי כוונה לעשות שום דבר אני בן אדם שרק צועק ואפשר להבין אותי אני דואג לבן שלי שתהיה לו מסגרת חינוכית ראויה, מבחינת האיום להתאבד אני לא זוכר שאמרתי דבר כזה אבל גם אם אמרתי אין לי שום כוונה כזו..."**. (ת/1 - עמ' 3 ש' 18-22). הנאשם פירט בחקירתו כי עברו לפני כשנה לנתיבות אך הבן שובץ בבית ספר באופקים. לדבריו, מעוניין להעביר את הבן לבית ספר אחר בשל האלימות בבית הספר, והתשלום הגבוה שמשלם על הסעות. ביחס לאמרות המיוחסות לו אמר הנאשם **"הכוונה שלי היתה לא להפוך שולחן אלא להגיד רק כשיש בלגן והופכים שולחנות אז אנשים מתעוררים, בכל אופן לא היתה לי שום כוונה להגיע ולהפוך שולחנות"** (ת/1 - עמ' 4 ש' 54-55). כאשר הוטח בו כי איים שיעלה עם בנו לקומה גבוהה וינסה להתאבד איתו או שישרוף את עצמו יחד עם בנו השיב **"אולי אמרתי משהו עם הבן שלי לא זוכר מה בדיוק אמרתי לגבי 1.9 אבל אני לא זוכר שאמרתי את הדברים האלה נראה לך שאני אקח גפרור ואזרוק אותו מהגג...יכול להיות שהיא שמעה אש כאילו מבחינת לשרוף את המשרד אני שוב אומר הכוונה שלי היתה להגיד שרק כשאנשים באים וברבריים אתם מתייחסים אליהם"**.

אני נזכר שאמרתי לה שהיא תישא באחריות על הבן שלי, הכוונה שהיא תישא באחריות אם הבן שלי יהפוך לעבריין בגלל בית הספר שהוא נמצא בו". (ת/1 - עמ' 4 ש' 60-68). הנאשם מסר בחקירתו כי אין לו כל כוונה לפגוע בעצמו או באחרים והכל נבע מתסכול וכאב כדי לעזור לבן שלו.

7. הנאשם העיד בבית המשפט. לדבריו, שירת בעבר כלוחם משמר הגבול ועושה מילואים כל שנה. הוא נעדר עבר פלילי ולא התווכח או רב עם אף אחד. הנאשם שיתף בעדותו ברצונו לשמור על ילדיו ובשאיפתו כי יצליחו. ביחס לאמרות המיוחסות לו העיד הנאשם **"מה שקרה אני באמת לא זוכר כל כך ולא מכחיש מה שהיה..."** (עמ' 13 ש' 31-32 לפרוטוקול). לדבריו, דיבר בקול רם מפני שלא שמע כל כך טוב ולכן המתלוננת חשבה שהוא צועק. הוא לא זוכר בדיוק מה אמר ולא מכחיש כי **"אמרתי הכל בלהט הדברים, שיהיה טוב רק לבן שלי"** (עמ' 14 ש' 21 לפרוטוקול). הנאשם הסביר בעדותו **"לא אמרתי שאהפוך שולחן, אמרתי את זה בשפה לא נכונה אולי אבל אמרתי שרק אנשים שעושים בלאגן והופכים דברים אתם מתייחסים לאנשים האלה אבל אשתי ואני דואגים לילדים שלנו ורק רוצים לעשות טוב, אלינו אתם לא מתייחסים"** (שם, ש' 31-33). ביחס לגרסת המתלוננת לפיה אמר שיתאבד יחד עם בנו השיב **"אני לא זוכר, הכל היה בלהט הדברים עם הקול והטון שלי ואני לא זוכר את זה אבל אני זוכר שאמרתי לה שהילד שלי יפגע בבית ספר שהוא נמצא בו כרגע שזה באופקים"** (עמ' 15 ש' 3-4 לפרוטוקול).

8. בחקירתו הנגדית אישר הנאשם שמאוד הציק לו שבנו נמצא במסגרת חינוכית לא טובה. כמו כן אישר שהוא מאד אוהב את המתלוננת אך לא אהב את תשובתה שלא ניתן לשבץ את בנו בבית הספר שרצה, עם זאת העיד כי לא איים עליה. ביחס לתוכן הדברים שנאמרו השיב כי אינו זוכר. כאשר הוטחה בו אמרתו במשטרה כי יכול להיות שהדברים נאמרו על ידו, השיב כי לא אמר את זה **"זה מה שהחוקר רשם. אני לא זוכר את זה"** (עמ' 16 ש' 31 לפרוטוקול). עוד טען הנאשם כי התקשר למשרדים ודיבר עם מלכה או עם פקידה אחרת. כאשר הוטח בו כי בחקירתו במשטרה מסר כי התקשר לטלפון הפרטי שלה, מסר כי אינו זוכר. כמו כן העיד הנאשם **"אחרי שבוע ימים מהשיחה העברתי את הילד בית ספר. אם הייתי מדבר בשקט הילד היה זרוק ברחוב. אני בטוח ב-100% שהוא עבר בית ספר בעקבות השיחה"** (עמ' 18 ש' 10-12 לפרוטוקול).

סיכומי הצדדים

9. ב"כ המאשימה בסיכומיה הדגישה את מהימנות עדותה של המתלוננת. עוד ציינה את עדותה של אשת הנאשם אשר העידה על אמרת הנאשם בפניה בסמוך לאירוע, ובה מסר לה כי אמר למתלוננת שישבור את המשרד. ב"כ המאשימה הצביעה על סתירות בגרסת הנאשם ועתרה להעדיף את גרסת המתלוננת. לשיטת המאשימה, הנאשם לא סיפק הסבר מניח את הדעת לכך שעל אף הקשר הקרוב ביניהם, העידה המתלוננת כי האמרות נשוא כתב האישום נאמרו על ידו. כמו כן הדגישה המאשימה כי לתחושותיה הסובייקטיביות של המתלוננת אין השפעה על קיום יסודות העבירה, שכן על פי הפסיקה, הבחינה נעשית על פי אמת מידה

אובייקטיבית. עוד צוין כי אין צורך אף להוכיח "זיקת ענין" בין המאויים לבין מושא איום.

10. ב"כ הנאשם בסיכומיו עתר לזכות את הנאשם מהמיוחס לו, שכן אף אם הוכח כי האמרות המיוחסות לו אכן נאמרו, הן אינן מקיימות את יסודות העבירה. נטען כי לא מדובר באמרות בעלות תוכן מאיים שכן אדם סביר בנעליה של המתלוננת לא היה חש פחד או חרדה למשמע הדברים, וזאת לאור כלל הנסיבות שקדמו לאירוע. לשיטת ב"כ הנאשם, תחושותיה של המתלוננת הן אינדיקציה לכך. כמו כן, נטען להעדר יסוד נפשי שכן הנאשם היה מצוי בלחץ קיצוני ולא שלט בדבריו. ביחס לתוכן האמרות, נטען כי הביטוי "להפוך שולחן" הוא ביטוי שגור ומקובל, ואיום בפגיעה עצמית, הכולל אף פגיעה בבנו, אינו מהווה איום. לחלופין עתר ב"כ הנאשם לזכותו בהגנת זוטי דברים.

דין והכרעה

11. שני יסודות לעבירת האיומים הקבועה בסעיף 192 לחוק העונשין, יסוד עובדתי: **"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר"**, ויסוד נפשי: **"בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו..."**.

הערך החברתי המוגן בעבירת האיומים הוא ההגנה על שלווה נפשו של הפרט מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין. ערך נוסף הוא ההגנה על חופש הפעולה והבחירה של הפרט, שכן לעיתים, מטרת האיום היא להעביר מסר שמטרתו להניע את המאויים לעשות מעשה מסוים.

כפי שנקבע ברע"פ 2038/04 **לם נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 04.01.06) (להלן: **"עניין לם"**), אין נדרשת תוצאה של פגיעה בפועל בערך המוגן כדי שתתקיים עבירת האיומים שכן מדובר בעבירה "התנהגותית", ולא בעבירה "תוצאתית". אין צורך להוכיח כי האיום אכן השיג את מטרתו של המאיים וכי ההפחדה או ההקנטה התממשה. די בפעולת האיום עצמה, אם בוצעה מתוך כוונה להפחיד או להקניט, כדי לקיים את יסודות עבירת האיומים.

12. ראשית אדון במחלוקת העובדתית, האם הנאשם אמר את הדברים המיוחסים לו בכתב האישום, וזאת על אף שהטענה המכחישה את האמרות למעשה נזנחה בסיכומי ב"כ הנאשם. בענין זה, מצאתי את עדותה של המתלוננת מהימנה, עקבית וקוהרנטית. העדה בעדותה חזרה על האימרות המיוחסות לנאשם בכתב האישום, אותן ציינה אף בהודעתה במשטרה. על אף החיבה וההערכה הרבה שהיא רוחשת לנאשם ומשפחתו עמדה העדה על כך שהאמרות נשוא כתב האישום אכן נאמרו על ידי הנאשם. בחינת עדותה של המתלוננת מובילה אותי למסקנה לפיה המתלוננת מסרה דברי אמת, תיאוריה את האירוע נשוא כתב האישום שקולים ומדודים, וניכר שאין ברצונה להשחיר את פניו של הנאשם או לפגוע בו. לאורך עדותה נמנעה המתלוננת מהפרזה יתרה בתיאור האירועים, ובכך הותירה רושם אמין.

אף הנאשם בחקירתו במשטרה למעשה לא הכחיש כי חלק מהדברים אכן נאמרו. הנאשם טען כי לא אמר למתלוננת שישרוף את הבן שלו ויתאבד **"יכול להיות שאמרתי שאני אתאבד איתו אבל לא לשרוף ואמרתי**

את זה מתוך כעס". (ת/1 - עמ' 2 ש' 6-7). "אולי אמרתי משהו עם הבן שלי לא זוכר מה בדיוק אמרתי לגבי 1.9 אבל אני לא זוכר שאמרתי את הדברים האלה נראה לך שאני אקח גפרור ואזרוק אותו מהגג". (ת/1 - עמ' 4 ש' 60-67). בחקירתו טען כי אינו זוכר מה אמר. "מבחינת האיום להתאבד אני לא זוכר שאמרתי דבר כזה אבל גם אם אמרתי אין לי שום כוונה כזו...". (ת/1 - עמ' 3 ש' 18-22). הנאשם הסביר כי ביחס לביטוי "להפוך שולחן", אותו לא הכחיש, "הכוונה שלי היתה לא להפוך שולחן אלא להגיד רק כשיש בלגן והופכים שולחנות אז אנשים מתעוררים, בכל אופן לא היתה לי שום כוונה להגיע ולהפוך שולחנות" (ת/1 - עמ' 4 ש' 54-55).

על גרסה זו חזר הנאשם בעדותו בבית המשפט "מה שקרה אני באמת לא זוכר כל כך ולא מכחיש מה שהיה..." (עמ' 13 ש' 31-32 לפרוטוקול). כך גם ביחס לגרסת המתלוננת לפיה אמר שיתאבד יחד עם בנו העיד "אני לא זוכר, הכל היה בלהט הדברים עם הקול והטון שלי ואני לא זוכר את זה..." (עמ' 15 ש' 3-4 לפרוטוקול). הנאשם ניסה לתת הסבר לטון הדיבור שלו, ולצעקות עליהן הצביעה המתלוננת. עיקר עדותו התמקדה בניסיונות להסביר את הרקע לדברים, ואת המצוקה הנפשית בה היה נתון. כמו כן, אין להתעלם מכך שבעדותו בבית המשפט מסר הנאשם גרסה הסותרת בפרטים מסוימים את הדברים שמסר בחקירתו במשטרה. הנאשם הכחיש כי אמר בחקירתו במשטרה שיכול להיות שהדברים אכן נאמרו על ידו. עוד טען הנאשם בעדותו כי התקשר למשרדים ודיבר עם מלכה או עם פקידה אחרת, כאשר בחקירתו במשטרה מסר כי התקשר לטלפון הפרטי של המתלוננת ודיבר איתה, וכך גם נמסר במענה לכתב האישום. ניכר כי בעדותו בבית המשפט ניסה הנאשם למסור גרסה "מרוככת" של האירוע, מבלי שהאמרות הוכחו על ידו באופן ברור. הנאשם התמקד בתיאור האירוע באופן שאינו מייחס לו אשמה. הסתירות בגרסת הנאשם מטים אף הם את הכף להעדפת גרסת המתלוננת. לכך מצטרפת העובדה כי בחקירתו לא הכחיש הנאשם את האירועים, טען כי אינו זוכר מה אמר, וכי ייתכן שהדברים אכן נאמרו על ידו. גרסת המתלוננת אף מקבלת חיזוק מעדותה של אשת הנאשם, שהנאשם אישר בפניה כי אמר חלק מהאמרות המיוחסות לו בכתב האישום.

13. העדה בת אורן אסרף, בהודעתה במשטרה, למחרת האירוע, נשאלה האם מודעת לדברים שאמר הנאשם למתלוננת, והשיבה "לא הכל, משהו שהוא ישבור את המשרד משהו כזה, הוא אמר לי שהוא אמר את זה כי הוא כעס". (ת/4 - שם, ש' 17). בהמשך שבה ואמרה "אני לא שמעתי את זה, אני רק הבנתי ממנו שהוא ישבור את המשרדים" (ת/4 - עמ' 2 ש' 25). בעדותה בבית המשפט בחקירתה הנגדית הסבירה העדה כי בעדותה במשטרה לא זכרה במדויק את הדברים שמסר לה הנאשם שכן זומנה למשטרה כשבוע וחצי לאחר האירוע, וזאת על אף שהודעתה נגבתה יום למחרת האירוע. התרשמתי כי בעדותה ניסתה אף היא למסור גרסה מרוככת יותר מתוך רצון שלא לפגוע בנאשם והעידה כי זכרה שהוא אמר לה "או שהוא ישבור או רק ששבורים אתם מבינים" (עמ' 12 ש' 15-16 לפרוטוקול). בבית המשפט העידה כי אמרה לחוקר בערך את מה שהיא זוכרת.

אשת הנאשם העידה כנגדו על פי החריג לכלל האוסר על עדות בת זוג. סעיף 3 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א - 1971 (להלן: "הפקודה") קובע:

3. במשפט פלילי אין בן זוג כשר להעיד לחובת בן זוגו, ואין כופים אותו להעיד לחובת אדם המואשם יחד עם בן זוגו בכתב אישום אחד.

עם זאת, על פי אחד החריגים שנקבעו בסעיף 5 לפקודה, ניתן להעיד בן זוג לחובת בן זוג כאשר מדובר, בין השאר, באיום באלימות:

5.(א) הסייגים שבסעיפים 3 ו-4 לא יחולו במשפט פלילי בשל אחד מאלה:

(1) חבלת גוף או אלימות או איום באחד מאלה;

כמו כן, על-פי אחת החלופות בסעיף 11 לפקודה, אמרתו של נאשם ניתן להוכיח באמצעות אדם ששמע אותה. ההודיה יכול שתעשה בעל-פה או בכתב ויכול שתישמע על-ידי אחר (ראו למשל: ע"פ 591/79, **יהודה אסיאס ואח' נ' מדינת ישראל**, ע"פ 4004/93 **יצחק יעקובוביץ נ' מדינת ישראל**). לאור האמור, ניתן לראות בדברי הנאשם כפי שהושמעו באוזני בת זוגו, הודאה חלקית בדברים שנאמרו על ידו מחוץ לכותלי בית-המשפט. על אף שבת זוגו בעדותה ניסתה לצמצם ככל האפשר את הדברים שמסרה במשטרה, עיקרי הדברים נמסרו מפיה אף על דוכן העדים. ראה זו עולה בקנה אחד עם חלקים מגרסת המתלוננת ומחזקת את עדותה כמכלול.

14. מכל האמור לעיל, מהימנות עדותה של המתלוננת, עדות אשתו של הנאשם על ההודאה החלקית שהשמיע באוזניה, וגרסת הנאשם כי אינו זוכר מה אמר, ולמעשה לא הכחיש כי ייתכן ועיקרי הדברים אכן נאמרו, באתי לכלל מסקנה כי הנאשם השמיע את האימרות המפורטות בכתב האישום באוזני המתלוננת בשיחת הטלפון שערך עימה.

15. כעת יש לקבוע האם האימרות הללו, עולות לכדי איום. בנוגע לתוכן האיום, יש לשים לב לכך שקטלוג אמירה כ"איום" מוציא אותה מגדרי "חופש הביטוי" והופך אותה לעבירה, על כן הדבר מצריך זהירות וריסון (**עניין לם**, פסקה 11). כמו כן, הבחינה תיעשה מנקודת מבטו של אדם מן היישוב, אין לבחון את יסוד "האיום" לפי קנה מידה סובייקטיבי של האדם שכלפיו הופנה האיום. כמו כן, על האיום להיות רציני וממשי לפגיעה באחד מהערכים המוגנים הנזכרים בסעיף (סעיף 192 לחוק העונשין; י' קדמי, הדין בפלילים, חלק רביעי עמוד 2123 (תשס"ו-2006)), וכך נקבע גם **בעניין לם**:

"...כבר נקבע בפסיקתנו כי הקביעה אם תוכן הביטוי הוא מאיים נעשית על פי אמת מידה אובייקטיבית. הבחינה נעשית מנקודת מבטו של האדם מן היישוב, המצוי בנסיבותיו של המאיום, ולא על פי אמת מידה סובייקטיבית ומנקודת מבטו של המאיום בלבד..."

וכן בע"פ 103/88 **ליכטמן נ' מדינת ישראל** (פ"ד מג(3) 373, בעמ' 378) (להלן: "הלכת ליכטמן"):

"לא רגישותו או אטימותו של מי שהדברים היו מכוונים כלפיו, הם שקובעים אם יש בדברים משום איום אם לאו, אלא הערכתו של האדם הסביר, כפי שהיא באה לידי ביטוי על רקע מכלול נסיבותיו של המקרה".

לא כל התייחסות שלילית לאחד או יותר מהתחומים המוזכרים בסעיף העבירה ייחשב כאיום. ישנן אמרות ברורות וחד-משמעיות, כאשר האיום מפורש ובוטה, אך לעיתים, קיים קושי בהכרעה אם אכן מדובר בביטוי מאיים. ישנם ביטויים גבוליים שיש בהם איום מרומז או איום מוסווה. כך או כך, יש לבחון את הביטוי ברקע הנסיבות בהן נאמר,

ולאור משמעותו באזניו של האדם הסביר. בעניין זה ראו ע"פ 3779/94 חמדני נ' מדינת ישראל (פ"ד נב(1) 408) שם נכתב:

"לפיכך כדי לקבוע אם תוכן הביטוי עולה כדי איום, על בית המשפט לבחון אם יש בדברים כדי להטיל אימה בלבו של אדם רגיל מן היישוב בנסיבותיו של האדם שנגדו הופנה האיום" יודגש כי בחינת תוכנו של הביטוי אינה מתבצעת במנותק מן הנסיבות אלא בתוך ההקשר שבו ניתן הביטוי. בית המשפט יבחן את הנסיבות שאפפו את מסירת הביטוי ואת הנסיבות שבהן הוא נקלט..."

16. בענייננו, חלק מן האמרות שנאמרו על ידי הנאשם אמנם נתונות לפרשנות, למשל: **"אני אבוא להפוך שולחן כי זאת השפה שאתם מבינים"**. ייתכן וניתן להבין ביטוי זה כביטוי שמביע תסכול או דרך פעולה מקובלת ולא איום. עם זאת, את אמרת הנאשם, **"תדאגי שהוא ילמד בדרכא אם לא אני עולה איתו לקומה הגבוהה ואני והוא נתאבד, אני אשורף אותו ואת עצמי"**. לא ניתן להבין בדרך אחרת, מדובר בביטוי מובהק לפגיעה בו ובבנו, העולה לכדי איום, ובו יתמקד דיונו.

17. טענת ההגנה בסיכומיה בנוגע לכך שהמתלוננת לא חשה מאוימת מחטיאה את מהותה של עבירת האיומים, שאינה עבירה תוצאתית, כך שאין צורך להראות כי המאיום אכן פיתח חשש. למעלה מזאת, איני סבורה כי המתלוננת העידה שלא ראתה בדברים משום איום, על אף שאכן ציינה כי היא עצמה לא הרגישה מאוימת, וכי היה ברור לה שלא מדובר באיום ממשי. העדה שבה והדגישה **"הוא השתמש במילים מאיימות, האם הרגשתי מאוימת? לא"** (עמ' 9 ש' 1 לפרוטוקול). מדובר בתחושה סובייקטיבית שלה.

18. בהתייחס לחוויה הסובייקטיבית של המאויים, יפים דבריו של כבוד השופט ניל הנדל בע"פ (מחוזי ב"ש) 7293/02 ששון נ' מד"י, המביא את גישת המשפט העברי:

"המאיים מצהיר על כוונה עתידית. תגובת המאויים מטבעה אינדיווידואלית. התגובה תלויה, בין היתר, בהערכה של המאויים בדבר הסכנה הנשקפת מהמאיים. יכול להיות שהערכה זו תתברר כנכונה וייתכן שתתברר כמוטעית, אך היא לעולם סובייקטיבית. ייתכן שהמאיים בתוך תוכו מתכוון לממש את איומו וייתכן שלא. אין זה משנה. המפתח הינו כוונת המאיים להפחיד."

מאלפת גישת המשפט העברי בנדון. הגמרא בקידושין דנה בסוגיה של **"המבעית [המפחיד] - נ' ה' [את חברו]"**. ההלכה קובעת כי הדין הוא שהמבעית חייב בדיני שמיים אך פטור מדיני אדם (ראה קידושין, כד, ב). רש"י על אתר מסביר שהסיבה לכך הינה ש"הקורבן" אדם בר־דעת הוא. הדרך שבה יגיב להפחדה נתונה בידי. במובן זה ניתן לומר שבעצם הפחד הוא תולדה של רצונו, בכך שהוא **"נותן לבו אל פחד..."**. בלשון הגמרא - הוא שמפחיד את עצמו. כך גם כאשר התגובה מובנת לחלוטין. בכל אופן המבעית אשם בדיני שמיים, אבל התוצאה של הצלחת או אי הצלחת ניסיונו להפחיד תלויה בקורבן.

המימד הסובייקטיבי והאינדיווידואלי של התגובה ללא קשר לעוצמת האיום מציג בעיה במשפט הפלילי... זהו, נראה לי, ההיגיון שטמון בקביעה שהמדד המשפטי הינו אובייקטיבי ולא סובייקטיבי. השארת העניין לתגובת הקורבן עלולה להביא לתוצאות לא צודקות."

19. לטעמי, תוכן דבריו של הנאשם מדבר בעד עצמו, וממלא אחר היסוד העובדתי הנדרש בעבירה. מדובר באמרה ברורה, חד משמעית, בעלת תוכן בוטה ומובהק הכולל פגיעה בבנו. לא אוכל לקבל את טענת ההגנה לפיה יש לראות באיום על הפגיעה בבן כחלק מהאיום לפגיעה עצמית, וזאת על אף שהאהבה שרוחש הנאשם לבנו אינה מוטלת בספק. אכן ברע"פ 8736/15 **זילפה צוברי בר נ' מדינת ישראל** (להלן: "ענין צוברי") בית המשפט העליון קבע כי איום בהתאבדות איננו מגבש את יסודותיה של עבירת האיומים. יחד עם זאת, בעניין צוברי נקבע, במפורש:

"אין בקביעותי ביחס לאיום בהתאבדות כדי להכשיר' ביטויים נוספים אשר מקיימים את יסודות עבירת האיומים כאשר אלה מושמעים ביחד עם האיום בהתאבדות."

זאת ועוד, בית המשפט בעניין צוברי הבהיר כי:

"חשוב להדגיש שפסק דין זה ייחד עצמו לשאלת תחולתה של עבירת האיומים במקרה של איום בהתאבדות גרידא, מבלי שנלווה לכך כל איום לפגיעה בגוף, ברכוש או באינטרסים אחרים של המאויים. הקו האדום בעניין זה ברור. אין בקביעותי ביחס לאיום בהתאבדות כדי "להכשיר" ביטויים נוספים אשר מקיימים את יסודות עבירת האיומים, כאשר אלה מושמעים ביחד עם האיום בהתאבדות. אף אין צריך לומר כי יש מקום להחלת הדין הפלילי כל אימת שלאיומים מכל סוג שהוא נלווית פגיעה ממש באינטרס מוגן כגון שלמות הגוף."

כמו כן עניינו של הנאשם אינו דומה למקרים בהם במסגרת טיפול רפואי אדם מתייחס לאפשרות של פגיעה בצד שלישי כביטוי למצוקה ובמטרה לקבל את הטיפול המיטבי, בהתאם לבש"פ 749/19 **פלוני נ' מדינת ישראל**. בנסיבות אלה, סבורה אני כי אדם מן הישוב, בנסיבותיה של המתלוננת, כלפיה הופנו האמירות, היה רואה באמירות מושא האישומים משום איום, ושלוות הנפש שלו עלולה הייתה להיות מופרת.

20. סוגיה נוספת, אליה יש להידרש בענייננו, היא העובדה שאין זהות בין ה"גורם המאויים" על פי עובדות כתב האישום לבין "מושא האיום". הנאשם איים לפגוע בבנו, אך מי שקלט את האיום היא המתלוננת, והיא המאוימת על פי עובדות כתב האישום. **בעניין למ** (פסקה 15) נקבע כי עבירת האיומים אינה דורשת "זיקת עניין" בין המאויים קולט האיום לבין מושא האיום:

"היעדרה של "זיקת עניין" אינו מוביל בהכרח למסקנה כי הביטוי אינו עולה כדי איום פלילי אסור. בהחלט ייתכנו מקרים שבהם אדם שומע איום על אחר שאין לו כל קרבה או זיקה אישית אליו, ואף על פי כן יהיה באותם דברים משום הטלת איום עליו, לדוגמה אם נשווה לנגד עינינו מקרה שבו אדם אומר לעובד ציבור כלשהו המטפל בעניינו כי הוא מתכוון לצאת מפגישתם ולרצוח את האדם הראשון שיפגוש ברחוב. אין ספק שהאיום לקפד חיי אדם יש בכוחו להטיל אימה על אותו עובד ציבור אף כי זהותו של מושא האיום אינה יכולה להיות ידועה לו כלל,

וממילא אין כל זיקת עניין ביניהם. בהתקיים יתר יסודות העבירה ובהתחשב בסוג האמירה, בעוצמת הפגיעה המפורטת בה, באופן שבו נאמרה, בטון שבו הושמעו הדברים, ואם אכן נאמרה בכוונה להפחיד, יהיה באמירה זו כדי להיות איום כלפי אותו עובד ציבור, שכן יש באמירה מעין זו כדי לפגוע בביטחונו ובשלמות נפשו של אדם סביר שיימצא בנעליו של אותו עובד".

יפים הדברים שבעתיים כאשר למתלוננת היכרות קרובה עם בנו של הנאשם, מושא האיום. סבורה אני כי דברי האיום של הנאשם כי יפגע בעצמו ובבנו, יש בכוחם להטיל אימה על המתלוננת, שכן באמירה מעין זו יש כדי לפגוע בשלוות נפשו של אדם סביר אשר יימצא בנעליה. מדובר באמרה חמורה וברור כי היא מטילה חשש בלבו של השומע גם אם לא הופנתה כלפיו. לאור כל האמור, אני קובעת כי במעשיו של הנאשם התקיים היסוד העובדתי הנדרש בעבירת האיומים.

21. באשר ליסוד הנפשי הנדרש, מעבר לדרישת המודעות לטיב המעשה ולקיום הנסיבות, בעבירת האיומים נדרש יסוד נפשי נוסף מסוג "מטרה מיוחדת", אשר משמעותו היא כי המאיים הציב לנגד עיניו את המטרה של הפחדה או הקנטה, זו הייתה שאיפתו או המניע שגרם לו לעשות המעשה.

נוכח הדברים, סבורה אני כי גם היסוד הנפשי הנדרש בעבירה הנדונה התקיים בקרבו של הנאשם. בהתייחס לדרישת המודעות, אני קובעת כי הנאשם היה מודע לטיב מעשיו, ולטיב התוקפני והמאיים של אמירותיו, וכיוון את דבריו לאזניה של המתלוננת. ההגנה בסיכומיה טענה לקיומה של מצוקה נפשית והעדר שליטה המאיינת את היסוד הנפשי. עם זאת לא הוכח כי הנאשם היה נתון במצב פסיכוטי או תחת השפעת סמים או אלכוהול באופן שמאין את יכולתו להבין את המעשה או להימנע מעשייתו, ועל כן לא אוכל לקבל את הטענה. אין מחלוקת כי מצבו הנפשי של הנאשם לא עולה לכדי סייג לאחריות פלילית.

אשר ליסוד המטרה, הדבר עולה בראש ובראשונה מתוכנה של האמרה כמפורט לעיל. תוצאתה הטבעית של היחשפות לאמרה זו היא פיתוח חשש בקרב המאיים, כי המאיים יבקש לממש את דבריו. חזקת הכוונה מחייבת לייחס לנאשם שאיפה לגרום לתוצאה הטבעית של מעשיו, והוא לא סתר אותה. נהפוך הוא, הרקע לדברים ותחושות המצוקה אותן תיאר במהלך עדותו, ונחישותו להעביר את הבן למסגרת החינוכית המבוקשת, מחזקים את המסקנה לפיה הנאשם בחר לנסות להשיג את מטרתו באמצעות השמעת דברי איום. ראיה לכך מצאתי אף בעדות הנאשם בבית המשפט. לקראת סיום עדותו, העיד הנאשם **"אחרי שבוע ימים מהשיחה העברתי את הילד בית ספר. אם הייתי מדבר בשקט הילד היה זרוק ברחוב. אני בטוח ב-100% שהוא עבר בית ספר בעקבות השיחה"**. (עמ' 18 ש' 10-12 לפרוטוקול). כל אלה מגבשים מסקנה לפיה התקיים היסוד הנפשי הדרוש.

22. מקובלת עליי טענת ההגנה כי הרקע לאמירת הדברים היה מצוקתו של הנאשם, ועל כך אין מחלוקת. מצוקתו של הנאשם עלתה באופן ברור מכלל העדויות והראיות שהובאו בפני בית המשפט. דבריו של הנאשם נאמרו על רקע מצוקתו, מתוך דאגה כנה לעתידו של בנו ומתוך מטרה לשכנע את המתלוננת להעביר את הבן למסגרת החינוכית המבוקשת. עם זאת, לטעמי אין בכך כדי לאיין את קיומה של המטרה הראשונית בדבריו של הנאשם, והיא לפתח חשש בקרב המתלוננת,

מתוך תקוה שחשש זה יניע אותה לקבל את ההחלטה לה ציפה ויחל, להעביר את בנו לבית הספר המבוקש.

23. למעלה מן הצורך אציין, כי בהתאם להלכת ליכטמן, וכפי שנקבע גם בעניין לם, על עבירת האיומים חלה הלכת הצפיות, והיסוד הנפשי מתקיים גם כאשר למאיים הייתה מודעות, ברמה גבוהה של הסתברות, כי היעד של הפחדה או הקנטה יתממש עקב איומיו. במקרה דנן, לאור טיב האמרות, והנסיבות בהן נאמרו, ניתן לקבוע כי הנאשם, לכל הפחות, הבין בדרגה הקרובה לוודאות שאמירותיו עלולות להפחיד את המתלוננת.

24. בשולי הדברים אתייחס לטענת ההגנה כי מדובר במקרה העולה כדי זוטי דברים. עמדתי שונה. סייג זה לאחריות פלילית, נועד לספק מענה למקרים חסרי משמעות ממשית מבחינת האינטרס הציבורי, שנתקיימו בהם יסודות העבירה. עפ"י הפסיקה יש להחיל סייג זה בזירות, למניעת מצב בו עבירות הנתפסות כקלות ירוקנו מתוכן (ראו ע"פ 7829/03 מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ (14.07.2005)).

משמצאתי כי דבריו של הנאשם מקיימים את יסודות עבירת האיומים במובן המשפטי הנדרש לשם הרשעה, אין מקום לקבוע זיכוי מטעם זה, בין השאר, נוכח חשיבות מיגור תופעת האלימות המילולית כלפי עובדי ציבור ובחברה הישראלית בכלל.

25. סוף דבר - משהוכחו קיומם של יסודות עבירת האיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, אני מרשיעה את הנאשם בביצועה.

ניתנה היום, כ' כסלו תשפ"ג, 14 דצמבר 2022, במעמד הצדדים